

[Svend Haugaard.]

Fra starten, da man begyndte at tænke på, at militærnægterne skulle have noget andet og noget mere meningsfyldt arbejde — det begyndte i øvrigt på den måde, at man i sin fritid meldte sig til museumsarbejde og udførte en så udmærket indsats her, at man blev klar over, at det kunne man udstrække til dagsarbejde i den egentlige arbejdstid — er der sket en meget betydelig udvikling, sådan at de værnepligtige nu deltager i vidt forskelligt kulturelt og socialt arbejde og gennemgående udfører det godt.

Det er også gået sådan, at man har nedsat den tid, hvor man tvangsmæssigt skulle være i lejrene, inden man blev udstationeret, først til 10 måneder og så til 5 måneder. Nu kan man, hvis man ønsker det, udstationeres efter få ugers forløb. Man er også godt i gang med nu først at sende dem på skole til en egentlig forberedelse og derefter udstationere dem.

Jeg kan ikke sige andet, end at jeg er absolut tilhænger af den udvikling, der er sket med hensyn til, at man har fået meningsfyldt arbejde. Både samfundets økonomi og alle andre ting, som vi kan pege på, må gøre os positivt indstillet over for, at den gruppe unge får noget fornuftigt at beskæftige sig med.

Jeg vil gerne understrege, at jeg mener, at langt de fleste udfører deres arbejde godt og derigennem altså udfører en samfundsnyttig gerning. Jeg beklager, at der i den forbindelse er enkelte kommunalbestyrelser, som åbenbart ikke vil være med til at gennemføre denne ordning i praksis.

Det kan ikke undgås med et så stort antal, at der er en del, der ikke udfører arbejdet godt. Jeg må sige, at en del er temmelig utilbøjelige til at gøre en virkelig arbejdsindsats, men kniber udenom. Endelig er der en ganske lille del, som gør noget, der er endnu værre: de er direkte provokatører, de hører ikke hjemme i ordningen. Men som vi har det med den tvungne værnepligt, vil det være sådan, at den type opsamles ét sted, og det bliver under de givne forhold netop i militærnægterlejrene.

Jeg beklager meget stærkt det, der er sket i lejrene, og jeg kan fordømme det lige så stærkt, som de tidligere ordførere har gjort.

Jeg mener, det er et meget dårligt eksempel på pacifisme og ikke-vold. Men jeg mener på den anden side, at det kun er dem, man hører om. Det er kun dem, der skrives om, det er kun dem, vi har talt om her i dag. Ligesom jeg tager skarp afstand, så skarpt som jeg overhovedet kan gøre det, fra de voldsindslag, der finder sted fra nogle unge, der siger, at de vil ikke-vold, lige så stærkt må jeg tage afstand fra den generalisering, der dømmer en stor gruppe unge mennesker, hvoraf langt de fleste dybt alvorligt har taget deres standpunkt og pænt og godt udfører deres samfundsgerning, sammen med brandstifterne. Det finder jeg absolut forkert. Man må ikke generalisere på det punkt; de er nok mere forskellige end folk i denne sal, når det kommer til stykket.

Jeg synes, det er godt at se, at en gruppe af de udstationerede militærnægtere selv har taget afstand, og jeg synes, det vil være helt rigtigt, hvis alle de militærnægtere kan se, at det har ført i en forkert retning. Hele bevægelsen får et meget dårligt ry. Derfor må man offentligt tage afstand fra det skete. Det være i hvert tilfælde hermed gjort fra min side, så stærkt som jeg kan gøre det.

Den sag, som mange så alvorligt kæmper for, skades meget stærkt igennem det, der er sket i enkelte af lejrene.

Det kan naturligvis diskuteres, om man skal have tvungen værnepligt, om den er berettiget eller den ikke er det, især hvis man som alternativ opstiller en professionel hær. Jeg er ikke særlig varm på nogen af delene, men det er jo ikke selve den tvungne værnepligt, vi skal diskutere her. Men jeg mener, det er rigtigt, at militærnægterne får et meningsfyldt arbejde, og i øvrigt, at man som indkaldt militærnægter har torhold, der ikke virker som straf tor, at man har en anden indstilling end flertallets.

Forslaget har 8 punkter, og de fleste af disse punkter svarer til gældende praksis. Det er blevet afvist også fra ministerens side, at man skulle tage det med i en lov, det, der er gældende praksis. Jeg har mine tvivl om, at ministeren egentlig har lovhjælp for det, der er gældende praksis. Det er en helt anden side af sagen. Det kunne måske gøre, at man i udvalget skulle se på, om der ikke kunne være grund til, at man i hvert fald fik lovhjælp for den praksis, der i øjeblikket finder sted.